

„Możliwości i bariery wykorzystania wapnowania gleb do poprawy efektywności ekonomicznej produkcji rolnej oraz ograniczania eutrofizacji wód powierzchniowych”

Kraków 28 września 2023 roku

Przegląd dotychczasowych instrumentów wspierających regenerację środowiskową gleb poprzez ich wapnowanie

dr inż. Aleksandra Płonka, prof. URK

Uniwersytet Rolniczy im. H. Kołłątaja w Krakowie

Operacja „Możliwości i bariery wykorzystania wapnowania gleb do poprawy efektywności ekonomicznej produkcji rolnej oraz ograniczenia eutrofizacji wód powierzchniowych”

Umowa o dofinansowanie nr KSOW/6/2022/079

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej

„Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Materiał opracowany przez Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

Interwencja państwa w rolnictwie – Priorytetowe Programy Pomocowe

Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko (2014)

Program racjonalnego gospodarowania odpadami
i ochrony powierzchni ziemi

**Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb
poprzez ich wapnowanie**

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej

„Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Materiał opracowany przez Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie – **powstanie**

MŚ + MRiRW

(H. Kowalczyk) (J.K. Ardanowski)

1 sierpnia 2019
PROGRAM

NFOŚiGW – realizacja:

- finansowa – WFOŚiGW
- merytoryczna – OSCh-R

Źródło: <https://wfos.gdansk.pl/>

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej

„Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Materiał opracowany przez Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie – założenia

Termin realizacji

**01 sierpnia 2019
– 31 grudnia 2023**

Ostatni nabór
do 30 listopada br.

Cel

**Regeneracja gleb
zakwaszonych
na powierzchni
> 250 tys. ha UR**

Budżet

300 mln zł

listopad 2022 – 160 mln zł
sierpień 2023 – 295 mln zł

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej

„Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Materiał opracowany przez Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie – kryteria dostępu

- Posiadacze **UR o pow. ≤ 75 ha** (Uwaga: zmiana w 2023 r.)
- Gleby o **pH $\leq 5,5$**
- Wykonanie **badania gleby** (OSCh-R lub akred. laboratorium)
- **Zakup wapna** nawozowego (faktura z datą od 01.06.2019 + typ + odmiana)
- Elektroniczne wypełnienie wniosku
- **Złożenie wniosku** w wersji tradycyjnej i elektronicznej **w OSCh-R**
- Złożenie wymaganych **oświadczeń** (np. odp. karnej, VAT, płatności ZUS/KRUS)
- Złożenie wymaganych **załączników** (np. zalecana dawka CaO, faktura)

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

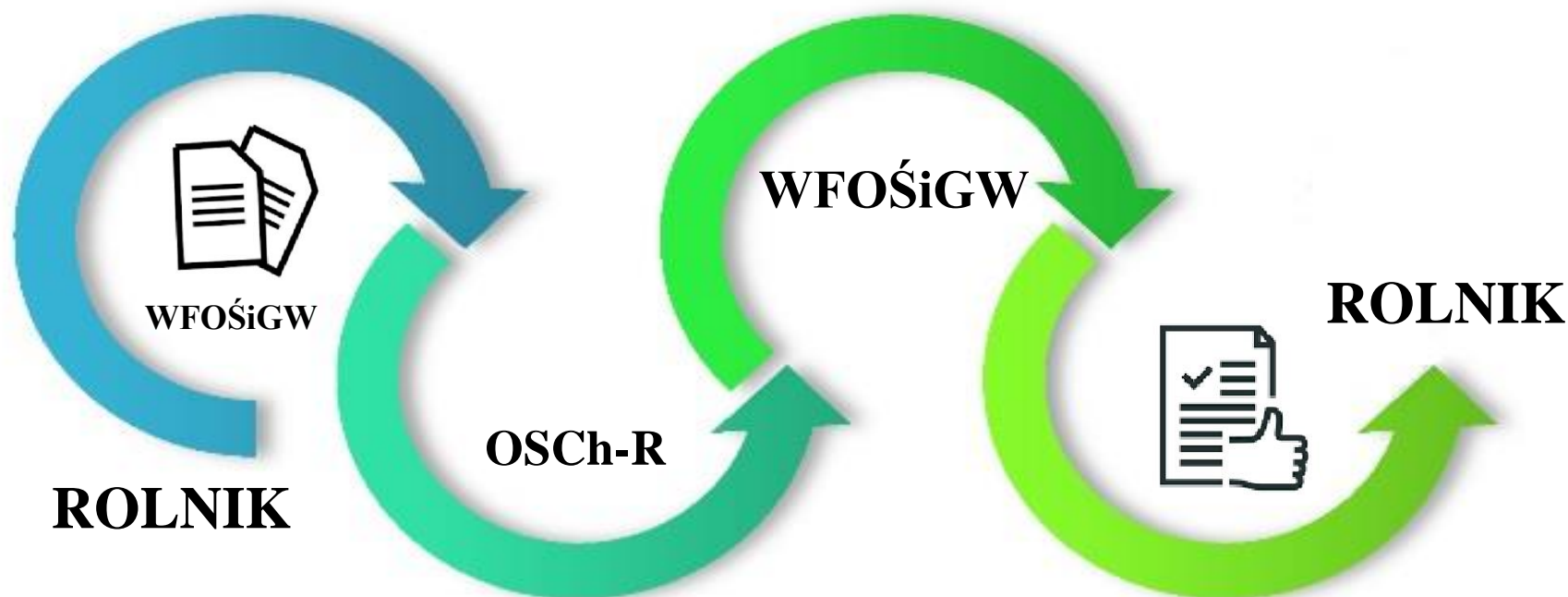
Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej

„Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Materiał opracowany przez Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie – złożenie wniosku

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej

„Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Materiał opracowany przez Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie – **dofinansowanie**

do 300 zł/t

**czystego składnika
odkwaszającego**

dla gosp. o pow.
do 25 ha UR

do 200 zł/t

**czystego składnika
odkwaszającego**

dla gosp. o pow.
25-50 ha UR

do 100 zł/t

**czystego składnika
odkwaszającego**

dla gosp. o pow.
50-75* ha UR

***do 75 ha UR/1 rok**

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej

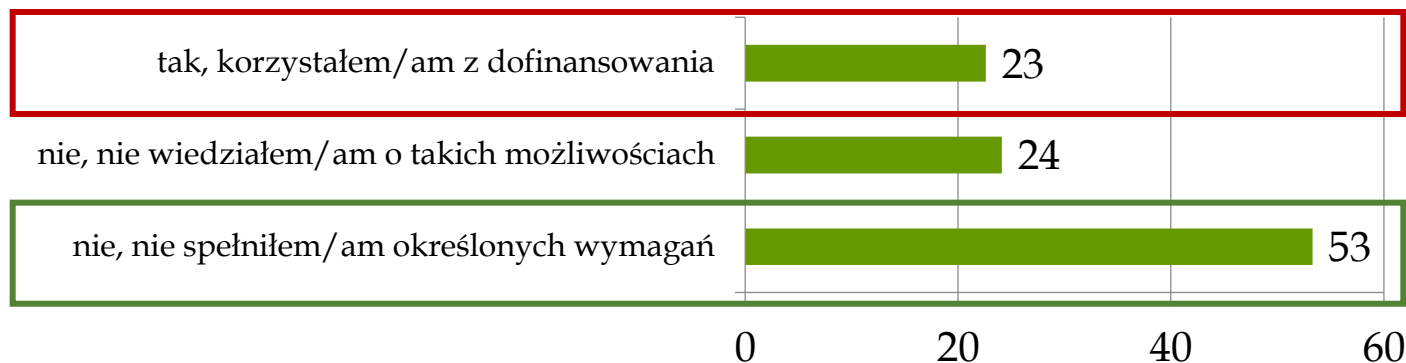
„Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Materiał opracowany przez Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie – **wyniki badań ankietowych**

Czy w ostatnich 4 latach korzystał/a Pan/Pani z dofinansowania do zakupu wapna nawozowego?

Wyk. 1. Znajomość form dofinansowania zakupu wapna w opiniach rolników [%]

Objaśnienia do wykresu:
n = 433

- wyczerpana pula środków
- zaległości z opłatami
- formalności
- problem z wypełnieniem wniosku
- obawa przed kontrolą
- pow. UR / pH gleby

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej

„Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

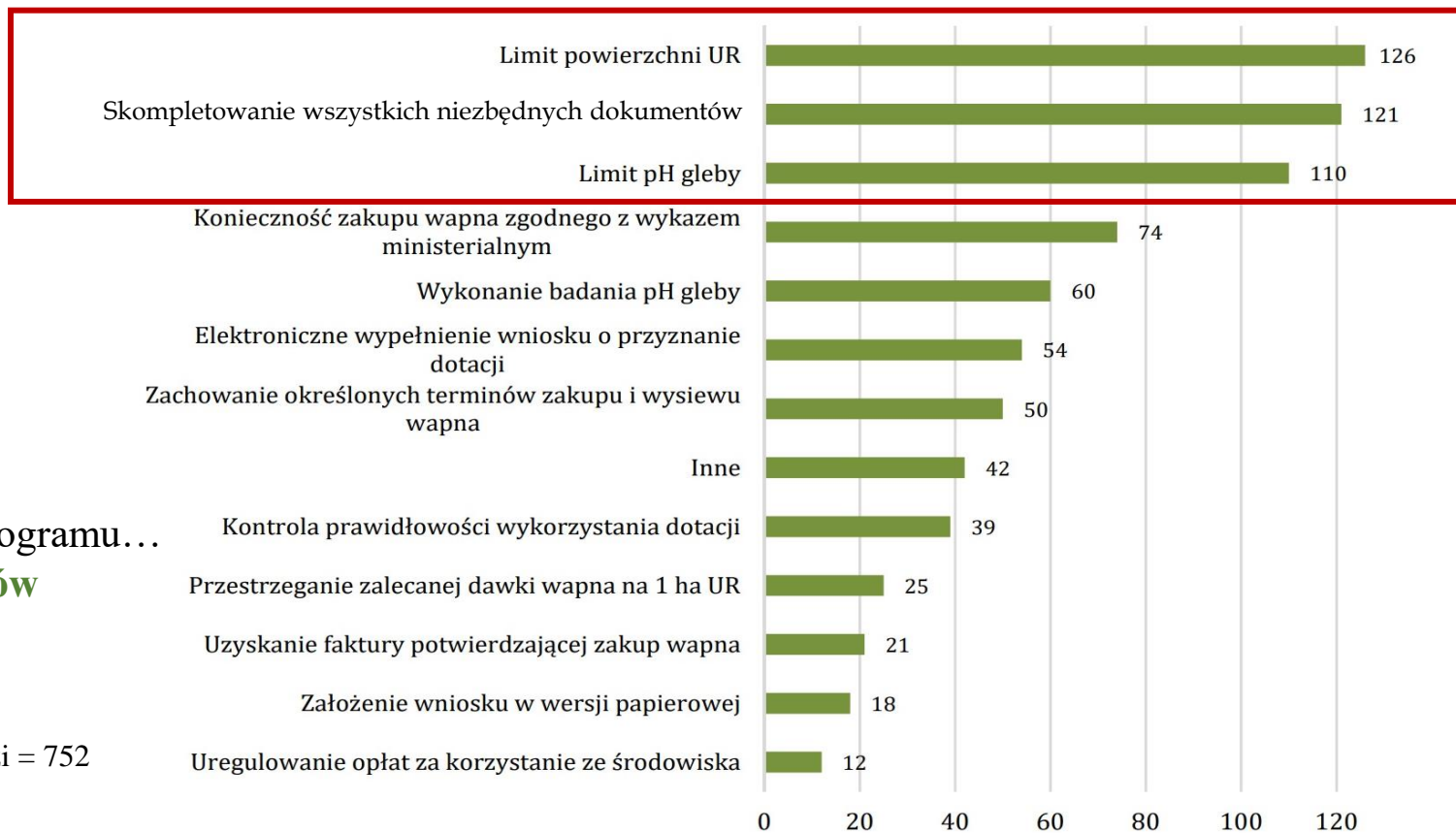
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Materiał opracowany przez Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie – **wyniki badań ankietowych**

Wyk. 2. Bariery
w ubieganiu się
o dofinansowanie
zadań w ramach Programu...
w opiniach rolników
[liczba wskazań]

Objaśnienia do wykresu:
n = 433, suma odpowiedzi = 752

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

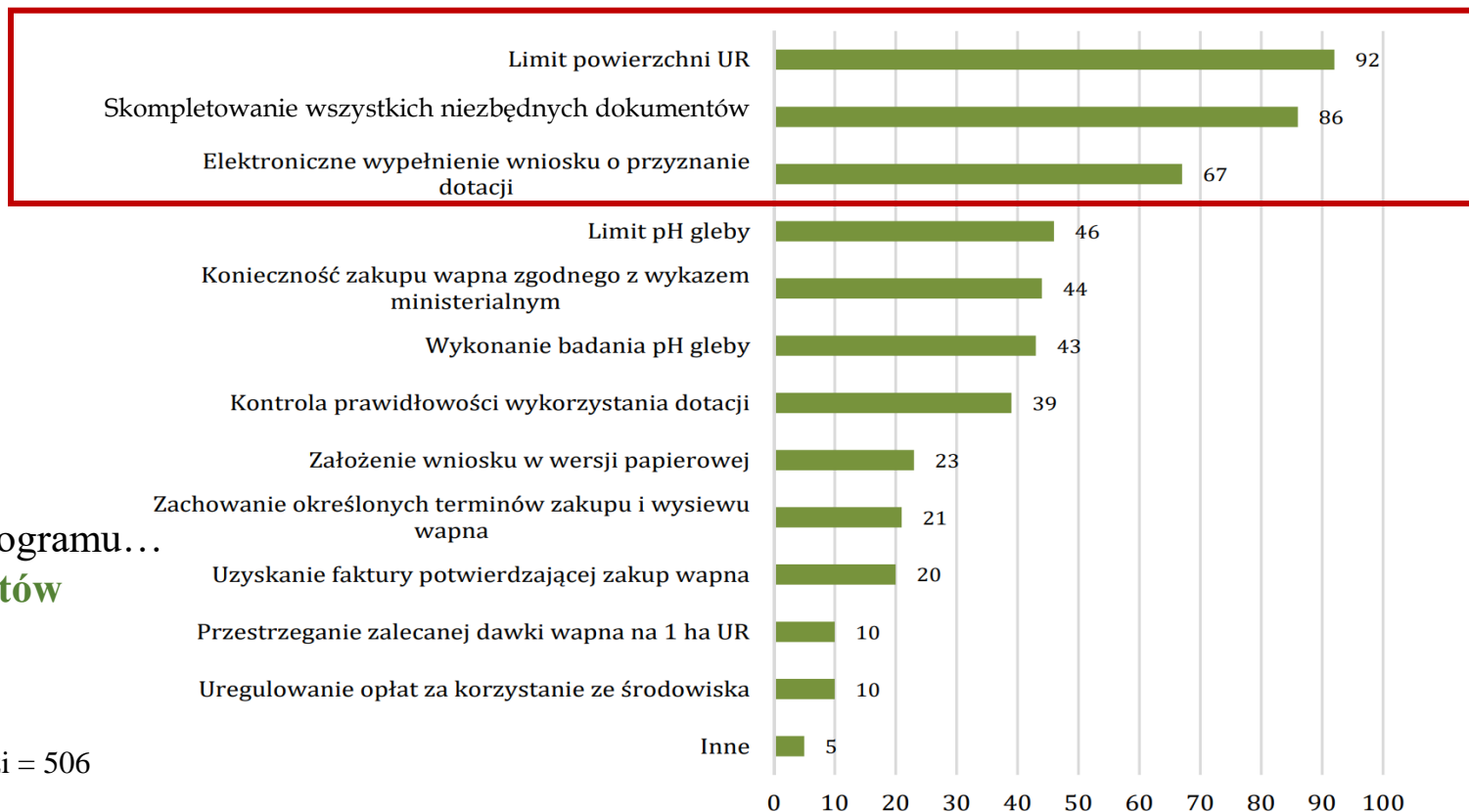
Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej

„Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Materiał opracowany przez Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie – **wyniki badań ankietowych**

Wyk. 3. Bariery
w ubieganiu się
o dofinansowanie
zadań w ramach Programu...
w opiniach ekspertów
[liczba wskazań]

Objaśnienia do wykresu:
n = 325, suma odpowiedzi = 506

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

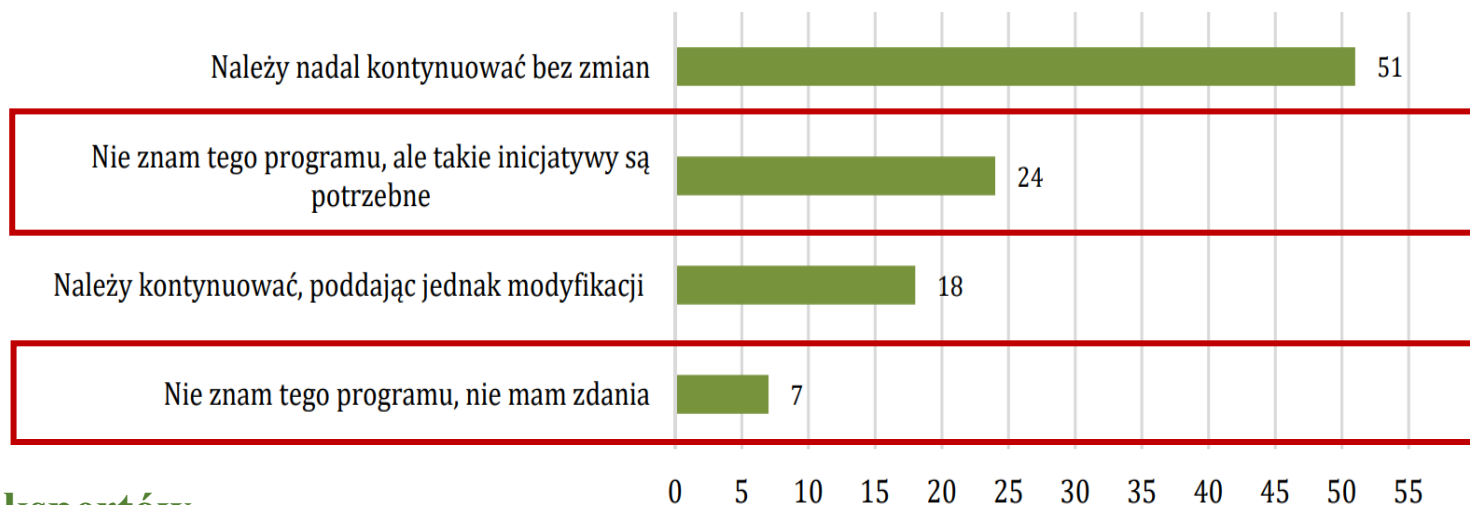
Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej

„Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Materiał opracowany przez Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie – **wyniki badań ankietowych**

Wyk. 4. Opinie ekspertów
nt. znajomości Programu...
[%]

Objaśnienia do wykresu: n = 325

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej

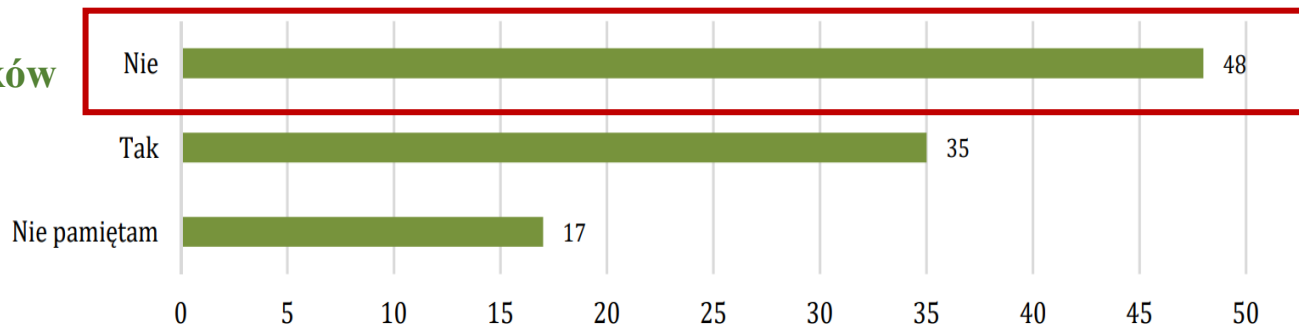
„Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Materiał opracowany przez Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie – wyniki badań ankietowych

Wyk. 5. Uczestnictwo rolników w szkoleniach/kursach dotyczących wapnowania gleb [%]

Objaśnienia do wykresu: n = 433

Tab. 1. Uczestnictwo rolników w szkoleniach/kursach dotyczących wapnowania wg kryt. częstotliwości wapnowania gleb [%]

Częstotliwość wapnowania	Uczestnictwo w szkoleniu (kursie) dotyczącym wapnowania gleb według kryterium częstotliwości wapnowania gleb (%)		
	tak	nie	nie pamiętam
Systematycznie	42,1	43,0	14,5
Sporadycznie	17,2	63,8	19,0
Brak	6,7	60,0	33,3

Objaśnienia do tabeli: n = 433

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej

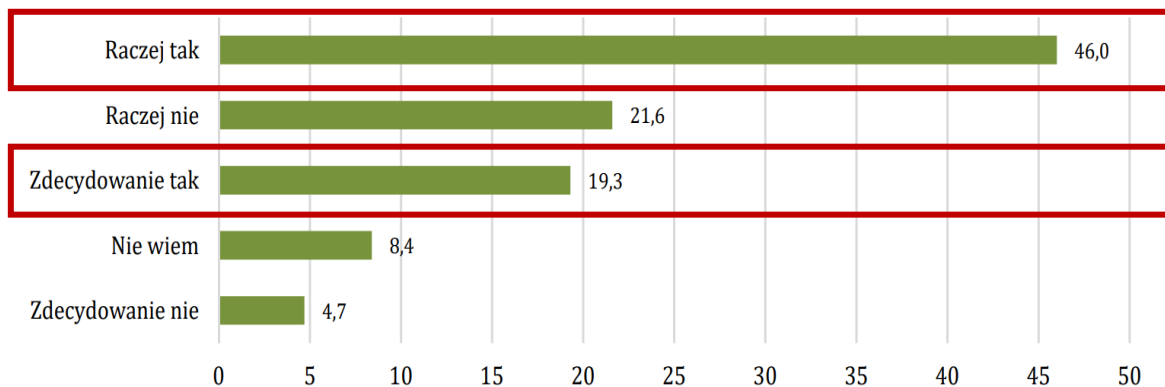
„Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Materiał opracowany przez Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie – wyniki badań ankietowych

Wyk. 6. Zainteresowanie rolników udziałem w szkoleniach/kursach dotyczących wapnowania gleb [%]

Objaśnienia do wykresu: n = 430

Tab.2. Zainteresowanie rolników udziałem w szkoleniach/kursach dotyczących wapnowania gleb wg kryt. częstotliwości wapnowania gleb [%]

Częstotliwość wapnowania	Zainteresowanie udziałem w szkoleniu (%)					Razem
	zdecyd. tak	raczej tak	nie wiem	raczej nie	zdecyd. nie	
Systematycznie	23,5	50,3	6,4	17,4	2,4	100
Sporadycznie	8,8	36,8	14,0	33,3	7,0	100
Brak	2,2	26,7	15,6	37,8	17,8	100

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej

„Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Materiał opracowany przez Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie – **konkluzje**

- Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie jest obecnie **jedynym narzędziem bezpośredniego wsparcia finansowego rolników** w zakresie stosowania nawozów odkwaszających gleby.
- Blisko ¼ rolników i ponad 30% ekspertów **nie słyszało o tym Programie**, a tym samym o możliwościach skorzystania z dopłat do zakupu nawozów wapniowych.
- Do najważniejszych **ograniczeń eliminujących z możliwości ubiegania się o dofinansowanie** w ramach Programu należały:
 - limit powierzchni (29,1% rolników i 28,3% ekspertów),
 - konieczność skompletowania dokumentów (27,9% rolników i 26,5% ekspertów),
 - ograniczenie programu do gleb o pH<5,5 (25,4% rolników i 14,2% ekspertów),
 - konieczność elektronicznego wypełnienia wniosku (12,5% rolników i 20,6% ekspertów).

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej

„Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Materiał opracowany przez Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie – **konkluzje**

- Wiedza na temat wapnowania **nie była** (zdaniem rolników) **przekazywana** im podczas szkoleń/kursów (**50% rolników nie uczestniczyło** w szkoleniach, **1/5 rolników nie pamiętała** czy inf. dot. dotacji były im przekazywane).
- **Rolnicy**, którzy nigdy **nie uczestniczyli w kursach/szkoleniach** informujących o efektach i korzyściach z wapnowania gleb, zwykle też **nie wykonywali takich zabiegów** w swoich gospodarstwach lub **wykonywali je sporadycznie**.
- Odmienne zdanie prezentowali **eksperti – doradcy rolni**, którzy podkreślali, że tematyka związana z wapnowaniem gleb (w tym z dotacji) **była omawiana w trakcie szkoleń z rolnikami**, nawet jeżeli szkolenie bezpośrednio nie dotyczyło problematyki odkwaszania gleb.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej

„Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Materiał opracowany przez Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

Dziękuję za uwagę

Odwiedź portal KSOW – <http://ksow.pl>

Zostań Partnerem Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej

„Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Materiał opracowany przez Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie